

<p>Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy instalacjach ziębniczych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące MRPiPS, w porozumieniu z MZ</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Stanisław Szwed, Sekretarz Stanu w MRPiPS</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Andrzej Muszel, główny specjalista w Departamencie Prawa Pracy w MRPiPS Tel. 22 661 17 15 andrzej.muszel@mpips.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 8 grudnia 2015 r.</p> <p>Źródło: Decyzja Prezesa Rady Ministrów, pismo z dnia 7 listopada 2012 r., znak: RCL.DPiO-0600-28/12</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych MRPiPS Poz.</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Celem projektowanego rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jest opracowanie ogólnie obowiązujących, jednolitych regulacji dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy przy instalacjach ziębniczych.

Po kontrolach przeprowadzonych w 2011 r. w zakładach, w których obowiązują przepisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 maja 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze amoniakalnych instalacji chłodniczych w zakładach przetwórstwa rolno-spożywczego (Dz. U. Nr 98, poz. 902), Państwowa Inspekcja Pracy wskazała na konieczność wydania rozporządzenia kompleksowo regulującego kwestię bhp przy obsłudze i konserwacji instalacji ziębniczych. Decyzją Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 listopada 2012 r., zawartą w piśmie znak: RCL.DPiO-0600-28/12, rozstrzygającą spór kompetencyjny, Minister Pracy i Polityki Społecznej został zobowiązany do wydania ww. rozporządzenia, w porozumieniu z Ministrem Zdrowia.

Projektowane rozporządzenie określa wymagania dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia osób wykonujących prace i czynności eksploatacyjne przy instalacjach ziębniczych:

- 1) stosowanych do regulacji temperatury w różnych obiektach, niezależnie od rodzaju tego obiektu oraz miejsca i sposobu jego użytkowania (np. pomieszczenia klimatyzowane, przechowalnie, chłodnie, obiekty handlowe, środki transportu, obiekty sportowe, produkcja żywności i inne procesy produkcyjne),
- 2) w pełnym zakresie eksploatacji: obsługi, konserwacji, remontów, montażu, kontrolno-pomiarowym oraz przetaczania czynników ziębniczych,
- 3) w których nośnikami ciepła są wszystkie powszechnie stosowane czynniki ziębnicze wymienione w załączniku E do Polskiej Normy PN-EN 378-1: związki wodorowęglowe (HC) i ich fluorowcowe pochodne (związki typu HFC, PFC, CFC, HCFC) oraz zawierające je mieszaniny, a także inne związki organiczne (pierścieniowe związki organiczne, eter) i nieorganiczne (amoniak, dwutlenek węgla).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Nie jest możliwe rozwiązanie problemu poprzez działania pozalegislacyjne.

Projektowane rozporządzenie dotyczy bezpieczeństwa i higieny pracy przy instalacjach ziębniczych, ze szczególnym uwzględnieniem:

- 1) prac i czynności eksploatacyjnych przy instalacjach ziębniczych lub ich częściach składowych:

Projektowane rozporządzenie określa zakres prac eksploatacyjnych przy instalacjach ziębniczych, skorelowany z zakresem dotyczącym innych urządzeń i instalacji energetycznych oraz niezbędny zakres informacji, które powinna zawierać instrukcja eksploatacji, na podstawie której prowadzone są te prace. Z uwagi na różny poziom zagrożeń występujących podczas prac eksploatacyjnych przy instalacjach ziębniczych, zostały one przypisane do trzech kategorii, jako wykonywane: (I) na polecenie pisemne – prace szczególnie niebezpieczne lub wymagające asekuracji, (II) bez polecenia – prace stałe lub powtarzalne i niestwarzające zagrożenia oraz (III) pod nadzorem osoby uprawnionej – głównie prace pomocnicze albo inne niewymagające świadectwa kwalifikacji.

2) przetaczania czynników ziębniczych i prac wykonywanych w narażeniu na te czynniki:

Zagrożenia stwarzane przez czynniki ziębnicze (klasyfikacja bezpieczeństwa wg Polskiej Normy PN-EN 378-1, załącznik F) wynikają z ich właściwości toksycznych (klasy A, B) lub palnych (klasy 1, 2, 3). Większość czynników ziębniczych jest nietoksyczna i niepalna (grupa bezpieczeństwa A1), właściwości toksyczne wykazują nieliczne (grupa B1). Do czynników ziębniczych toksycznych i palnych zalicza się dichlorometan i amoniak (grupa B2). Czynniki łatwopalnymi są wszystkie węglowodory i eter (grupa A3).

Biorąc pod uwagę, że obok czynników ziębniczych zaliczanych do 2 albo 3 klasy palności występują również inne materiały palne (oleje, smary itp.), zagrożenia pożarowe podczas prac eksploatacyjnych przy instalacjach ziębniczych należy traktować jako jeden z istotnych czynników niebezpiecznych w środowisku pracy.

Rozpatrując zagrożenia stwarzane przez czynniki ziębnicze, należy dodatkowo uwzględnić możliwość tworzenia: (a) atmosfer niezdalnych do oddychania, (b) atmosfer wybuchowych lub (c) związków toksycznych na skutek ich pirolizy lub spalania.

Regulacje zawarte w projektowanym rozporządzeniu określają podstawowe wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy przetaczaniu czynników ziębniczych i wykonywaniu różnych prac w ich obecności. Ponadto prace te powinny być prowadzone ze szczególnym uwzględnieniem wymagań określonych w przepisach:

- rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 11, poz. 86, z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 8 lipca 2010 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, związanych z możliwością wystąpienia w miejscu pracy atmosfery wybuchowej (Dz. U. Nr 138, poz. 931).

Jeżeli czynniki ziębnicze są substancjami zubożającymi warstwę ozonową (głównie substancje typu CFC i HCFC lub mieszaniny je zawierające) albo fluorowanymi gazami cieplarnianymi (głównie gazy typu HFC i PFC lub mieszaniny je zawierające), to prace z tymi czynnikami powinny być wykonywane z uwzględnieniem wymagań ustawy z dnia 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych (Dz. U. poz. 881), określającej m. in. obowiązki operatorów dotyczące kontroli szczelności, serwisowania, konserwacji i instalowania urządzeń ziębniczych zawierających te substancje lub gazy oraz wymagania kwalifikacyjne do wykonywania tych prac.

3) postępowania w sytuacjach awaryjnych:

Zakłócenia działania instalacji ziębniczej lub jej części składowych, wywołane użytkowaniem lub czynnikami zewnętrznymi, mogą powodować awarie stwarzające nadzwyczajne zagrożenie dla ludzi, mienia i środowiska – zarówno w miejscach eksploatacji tych instalacji, jak i w ich otoczeniu. Do takich zdarzeń szczególnie należy zaliczyć uszkodzenia powłok ciśnieniowych lub uszczelnień, niekontrolowane uwolnienie czynnika ziębniczego o działaniu szkodliwym na organizm człowieka, powstanie pożaru lub wybuchu. Regulacje zawarte w projektowanym rozporządzeniu określają podstawowe obowiązki operatora w przypadku wystąpienia awarii instalacji ziębniczej, wymagania dotyczące procedur wewnętrznych w zakresie postępowania podczas awarii i środków stosowanych w celu ograniczenia jej skutków oraz wymagania dotyczące szkolenia i wyposażenia osób biorących udział w akcjach ratowniczych i usuwaniu skutków niekontrolowanego uwolnienia czynnika ziębniczego. Obowiązki operatora instalacji w tym zakresie określają również przepisy o ochronie przeciwpożarowej.

4) prac wewnątrz komór chłodniczych:

Zagrożenia podczas prac w komorach chłodniczych wynikają z panujących w nich warunków (temperatura, wilgotność, przepływy powietrza) lub możliwości ulatniania się szkodliwego czynnika ziębniczego do jej wnętrza, a w przypadku wykonywania prac w komorach o kontrolowanej atmosferze – ze składu chemicznego atmosfery, uniemożliwiającego oddychanie.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Zagadnienia objęte projektem są częściowo regulowane przepisami prawa europejskiego dotyczącego bezpieczeństwa i higieny pracy, szczególnie w zakresie występowania w miejscu pracy środków chemicznych (dyrektywa 98/24/WE) oraz atmosfer wybuchowych (dyrektywa 1999/92/WE).

Bezpieczeństwo pracy i ochrona zdrowia przy przetwarzaniu czynników ziębniczych i pracach wykonywanych przy ich udziale są również powiązane ze spełnianiem niektórych wymagań określonych w rozporządzeniu (WE) nr 842/2006 (dotyczącym niektórych fluorowanych gazów cieplarnianych) oraz rozporządzeniu (WE) nr 1005/2009 (dotyczącym substancji zubożających warstwę ozonową).

Projektowane rozporządzenie w sposób całościowy określa wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy wynikające w sposób pośredni lub bezpośredni z ww. aktów prawnych – w odniesieniu do specyficznej grupy urządzeń cieplnych, jakimi są instalacje ziębnicze.

Nie są dostępne szczegółowe informacje dotyczące sposobu uregulowania tego problemu w innych państwach członkowskich.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Jako kryterium wielkości instalacji ziębniczej, od którego uzależnione jest stosowanie przepisów tego rozporządzenia, określono zainstalowaną moc cieplną większą od 50 kW. Użytkownikami dużych instalacji ziębniczych są: – hiper- i supermarkety oraz centra handlowe, – zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego, – szpitale, hotele, banki, duże biura, lotniska, – chłodnie wolnostojące, – lodowiska stałe, – górnictwo, budownictwo (mrożenie gruntów).	Według szacunków w Polsce jest ponad 9,5 tys. urządzeń stacjonarnych (chłodniczych, klimatyzacyjnych i pomp ciepła), zawierających nie mniej niż 30 kg czynnika ziębniczego, w tym: 8.286 w przedziale 30-299 kg oraz 1.219 – powyżej 300 kg tego czynnika.	Opracowanie wykonane dla Min. Środowiska podczas prac nad ustawą o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych (załącznik nr 1 do OSR dla projektu tej ustawy).	Projektowane rozporządzenie oddziałuje na pracodawców (będących operatorami instalacji lub prowadzącymi eksploatację) oraz na pracowników i inne osoby wykonujące prace eksploatacyjne przy instalacjach ziębniczych i w obiektach chłodniczych. Wymagania dotyczące pracodawców w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy wynikają z obowiązujących przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz odrębnych przepisów, tak więc projektowane regulacje nie powinny skutkować dodatkowymi obciążeniami, w tym ekonomicznymi.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia był przedmiotem konsultacji społecznych w trybie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 167) oraz ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029) z następującymi organizacjami:

- NSZZ „Solidarność”,
- Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych,
- Forum Związków Zawodowych,
- Związkiem Pracodawców Business Centre Club,
- Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej,
- Konfederacją Lewiatan,
- Związkiem Rzemiosła Polskiego,

Ponadto, projekt był przedmiotem konsultacji publicznych z następującymi organizacjami: Krajową Izbą Gospodarczą, Związkiem Przedsiębiorców i Pracodawców, Federacją Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”, Fundacją Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Stowarzyszeniem Ochrony Pracy, Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Pracowników Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy.

Ze względu na przedmiot regulacji projekt zostanie przesłany także do konsultacji do: Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego, Centralnego Ośrodka Chłodnictwa, Stowarzyszenia Serwisantów Polskich Chłodnictwa-Klimatyzacji, Unii Polskiego Przemysłu Chłodniczego, Krajowego Forum Chłodnictwa, Krajowej Izby Gospodarczej Chłodnictwa i Klimatyzacji, Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Chłodnictwa i Klimatyzacji, Instytutu Warzywnictwa, Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji, Krajowego Związku Spółdzielni Mleczarskich, Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Stowarzyszenia Polskich Energetyków, Instytutu Transportu Samochodowego, Polskiego Rejestru Statków S.A., Polskich Kolei Państwowych.

W trakcie konsultacji, uwagi do projektu rozporządzenia zgłosiły: NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Stowarzyszenie Ochrony Pracy, Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego, Instytut Ogrodnictwa, Centralny Ośrodek Chłodnictwa „Coch” oraz Krajowe Forum Chłodnictwa.

Zgłoszone uwagi zostały zestawione i opatrzone komentarzem MPiPS, w „Tabeli uwag”.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania	
---------------------	--

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie powinno powodować dodatkowego obciążenia budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							

	(dodaj/usuń)						
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe						
	(dodaj/usuń)						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)						
	(dodaj/usuń)						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz: Projekt co do zasady nie wprowadza obciążeń regulacyjnych.
--

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☒ zdrowie
Omówienie wpływu	Projektowane rozporządzenie uwzględnia wymagania ochrony środowiska dotyczące czynników ziębnicznych będących substancjami zubożającymi warstwę ozonową albo fluorowanymi gazami cieplarnianymi. Projektowane przepisy będą miały wpływ na lepszą ochronę zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, spadek liczby wypadków przy pracy oraz zmniejszenie absencji chorobowej.	

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Nie dotyczy.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie dotyczy

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy